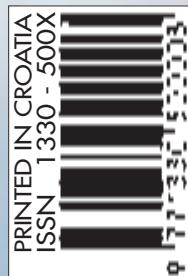

HRVATSKI VOJNIK

Broj 158. Godina IV. 19. listopada 2007. www.hrvatski-vojnik.hr

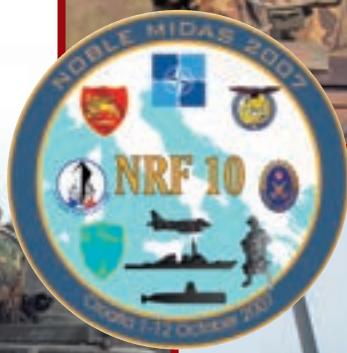
CIJENA 7 KN

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 2,50 • SLO € 1,79 • SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

Sastanak ministara vanjskih poslova i obrane
Američko-jadranske povelje i Baltičke povelje u Splitu

**Dalnjom suradnjom
prema NATO članstvu**

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morf.hr)Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vpintar@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@morf.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morf.hr)Urednici i novinari: Marija Alvir,
(marija.alvir@morf.hr), Leida Parlov,
Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morf.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Gordana Jelavić, Jasenka Pešek

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci 30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d., Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje), žiroracun 2360000-1101321302 poziv na broj 165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tisk:Tiskara Varteks d.o.o.,
Zagrebačka 94, 42000 Varaždin**Naslov uredništva:**

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@morf.hr

Naklada: 5800 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2007.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**IZ SADRŽAJA****Sastanak ministara vanjskih poslova i obrane Američko-jadranske povelje i Baltičke povelje u Splitu**

Hrvatska u potpunosti prihvata i dijeli sigurnosne prioritete NATO članica, kazao je ministar Rončević, osvrnuvši se i na naš angažman u misiji ISAF u Afganistanu...

Strana 4**Primopredaja virovitičke vojarne**

"Drago mi je da će ovdje biti centri znanja, novi rasadnici kvalitetne i stručne hrvatske budućnosti. Stoga vam predajem ovaj objekt, uz želju da bude iskra daljnog razvoja i prosperiteta vašeg grada, županije, ali i države u cijelosti", kazao je ministar Rončević

Strana 8**Na vojnom poligonu
Gašinci završna dvotjedna obuka pripadnika 4. HRV MLOT-a i 2. HRV Guarda**

U obuci su uvježbavane sve situacije i događaji koje naši mirovnjaci mogu očekivati u misiji, od najmanje do najveće razine ugroze...

Strana 12**UNIFIL - ne baš tako prijelazna misija UN-a u Libanonu**

Potkraj ovoga ljeta, ponovno je produžen mandat mirovnih snaga organizacije UN-a u Libanonu. Unatoč gotovo 30 godina neprekinutoga rada, učinci te misije, najblaže rečeno, skromni su

Strana 20

Naslovnicu snimio Ivica IVANDIĆ

Sastanak ministara vanjskih poslova i obrane Američko-jadranske povelje i Baltičke povelje u Splitu

Daljnjom suradnjom prema NATO članstvu

“Hrvatska u potpunosti prihvata i dijeli sigurnosne prioritete NATO članica”, kazao je ministar Rončević, osvrnuvši se i na naš angažman u misiji ISAF u Afganistanu. Istaknuo je kako Hrvatska izgrađuje oružane snage primjerene modernom sigurnosnom okružju, sposobne za djelovanje u sklopu NATO-a i EU-a

— Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT —

■ Na plenarnim sjednicama se raspravljalo o očekivanjima s predstojećeg samita NATO-a u Bukureštu u travnju 2008., suradnji i sigurnosti u Jugoistočnoj Europi, te o oružanim snagama u modernom sigurnosnom okružju

U Splitu je 13. listopada održan sastanak ministara obrane i vanjskih poslova zemalja potpisnica Američko-jadranske povelje i tri baltičke zemlje pod nazivom Adriatic-Baltic-Atlantic. Uz domaćine - ministricu vanjskih poslova i europskih integracija Kolindu Grabar-Kitarović i ministra obrane Berislava Rončevića, na splitskom sastanku su bili njihovi kolegi iz Albanije, Makedonije, Estonije, Litve, Latvije, izaslanstvo SAD-a koje je predvodila Rosemary Di-Carlo, zamjenica pomoćnika državne tajnice za europske i euroazijske poslove, dok su predstavnici Srbije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore bili u svojstvu promatrača.

Na plenarnim sjednicama se raspravljalo o očekivanjima s predstojećeg samita NATO-a u Bukureštu u travnju 2008., suradnji i sigurnosti u Jugoistočnoj Europi, te o oružanim snagama u modernom sigurnosnom okružju, a na marginalima sastanka održani su i brojni bilateralni susreti. U izlaganju na plenarnim sjednicama o očekivanjima s predstojećeg NATO samita u Bukureštu, ministar Rončević je kazao kako vjeruje da će pozivnica za članstvo u NATO svim trima MAP zemljama imati pozitivan utjecaj na sigurnost i stabilnost u

■ Ovo je treći u nizu ministarskih sastanaka Adriatic-Baltic-Atlantic. Takav oblik suradnje zemalja potpisnica Američko-jadranske povelje i tri baltičke zemlje počeo je 2006. godine na inicijativu Hrvatske koja je tada predsjedala A3 inicijativom

regiji. Istaknuo je i da Hrvatska u potpunosti prihvaca i dijeli sigurnosne prioritete NATO članica. Osvrnuo se i na naš angažman u misiji ISAF u Afganistanu, istaknuvši kako to Hrvatska smatra svojom dugotraјnom obvezom. „Hrvatska izgrađuje oružane snage primjerene modernom sigurnosnom okružju, sposobne za djelovanje u sklopu NATO-a i EU-a“, kazao je ministar Rončević te napomenuo i da OS imaju i bitnu ulogu u obrambenoj diplomaciji.

Ministrica vanjskih poslova i europskih integracija Kolinda Grabar-Kitarović na konferenciji za novinare izjavila je: "Hrvatska, Albanija i Makedonija nastaviti će s reformama i pripremama za članstvo, očekujući da ćemo na samitu u Bukureštu primiti pozivnicu za NATO". Ustvrdila je i kako se forum Adriatic-Baltic-Atlantic pokazao korisnim za suradnju. Napomenula je i da zemlje potpisnice Američko-jadranske povelje podupiru Crnu Goru, Srbiju i Bosnu i Hercegovinu na njihovom putu u euroatlantske integracije. Ministar Rončević se osvrnuo na sudjelovanje naših OS u misiju u Afganistanu, istaknuvši kako Hrvatska želi dati svoj doprinos u uspostavi međunarodnog mira i sigurnosti, te da je ponosan na izvrsne rezultate hrvatskih vojnika u toj misiji. Osvrnuo se i na međunarodnu vojnu vježbu Noble Midas 07, rekavši kako je sretan što je vježba pripremljena i provedena prema najboljim standardima i dobila izvrsne ocjene. Rosemary DiCarlo, zamjenica pomoćnika državne tajnice za europska i euroazijska pitanja zahvalila je Hrvatskoj na suradnji u sklopu A3 inicijative i izrazila nadu u nastavak uspješne suradnje jer su dosadašnja iskustva dobra.

Kazala je i da je inicijativa pokrenuta kako bi pomogla razvoju mira i sigurnosti u regiji. Napomenula je i da SAD podupire napore za članstvom u NATO-u članica A3 inicijative. Kraćom izjavom medijima se obratio i Robert Simmons, zamjenik pomoćnika Glavnog tajnika NATO-a za politička pitanja i sigurnosnu politiku. Zahvalio je na organizaciji sastanka i istaknuo dobru suradnju s trima zemljama članicama A3 inicijative. U sklopu sastanka

ministara vanjskih poslova i ministara obrane Američko-jadranske povelje i baltičkih zemalja ministar obrane RH Berislav Rončević održao je bilateralni sastanak s državnim sekretarom ministarstva obrane Republike Srbije Igorom Jovičićem. Razgovaralo se o reformama oružanih snaga dviju zemalja, pri čemu je hrvatska strana, aktivno uključena u NATO-ov program za Srbiju i Crnu Goru vezano uz pružanje potpore reformama u sektoru obrane, ponudila srpskoj nastavak suradnje na nekoliko područja. Ponajprije je to prenošenje iskustava RH u dosadašnjim tranzicijskim reformama, posebno pripremama izdvojenog

osoblja za drugu karijeru (program SPECTRA). Potencirana je suradnja na razinama vojno-školskih institucija, a predstavnici Republike Srbije zanimali su se za daljnje sudjelovanje na tečajevima učenja stranih jezika i priprema za mirovne misije.

Ovo je treći u nizu ministarskih sastanaka Adriatic-Baltic-Atlantic. Takav oblik suradnje zemalja potpisnica Američko-jadranske povelje i tri baltičke zemlje počeo je 2006. godine na inicijativu Hrvatske koja je tada predsjedala A3 inicijativom. Prvi sastanak održan je na Brijunima, sljedeći u Talinu u Estoniji, a ovaj splitski predstavlja nastavak uspješno uspostavljenog okvira za dialog i razmjenu iskustava između zemalja Američko-jadranske povelje i tri baltičke zemlje. ■

■ Ministar obrane Berislav Rončević i ministar obrane Republike Crne Gore Boro Vučinić potpisali su u Splitu Memorandum o suglasnosti između Ministarstva obrane RH i Ministarstva obrane RCG o suradnji na području obrane. Suradnja obuhvaža razna područja, između ostalog razmjenu iskustava u ustroju i upravljanju nacionalnom obronom, obuke i izobrazbe vojnog i civilnog osoblja, sudjelovanje vojnih promatrača na vojnim vježbama, civilno-vojne suradnje (CIMIC), unapređenje vojnog zakonodavstva te zaštite okoliša na vojnom području

Potpisan Ugovor o nabavi oklopnih vozila

U Maloj dvorani za sastanke MORH-a i GSOSRH-a 11. listopada potpisana su dva dokumenta o nabavi 84 AMV oklopna vozila pješaštva konfiguracije 8x8 za potrebe OSRH.

Prvi, Ugovor o nabavi, potpisali su ministar obrane RH Berislav Rončević, izvršni potpredsjednik finske Patrie Heikki Hulkonen i predsjednik uprave tvrtke Đuro Đaković - Specijalna vozila d.d. Bartol Jerković. Vrijednost ugovora je 112 milijuna eura. Prva vozila bit će isporučena prije kraja 2008., a sve isporuke bit će dovršene do kraja 2012. godine. Uslijedila je potvrda Sporazuma o offset programu koji je potpisao Hulkonen i hrvatski ministar gospodarstva rada i poduzetništva Branko Vukelić. Njime se u posao uključuju hrvatske tvrtke. Nakon potpisivanja, predstavnici strana nositelja ugovora obratili su se medijima. Ministar Rončević je istaknuo kako svi potpisnici mogu biti zadovoljni ugovorima, a posao je okarakterizirao "oživotvorenjem Dugoročnog plana razvoja OSRH u dijelu modernizacije i opremanja". Naročito važnim ministar je ocijenio to što će nositelj integriranja programa biti hrvatska tvrtka. Ugovor se odnosi na temeljna vozila, a o njihovom dodatnom opremanju bit će odlučeno kasnije.

Ministar Vukelić je posao nazvao važnim ne samo za OSRH nego, u gospodarsko-industrijskom smislu i za cijelu Hrvatsku, njime je "pravilnik o offsetu zaživio na vrlo konkretan način". Govoreći o brojkama, Vukelić je naveo kako ukupna vrijednost offseta nije manja od 150% vrijed-

nosti ugovora. Od toga se na izravan offset (transfer tehnologije i novi razvoj) odnosi 35% (oko 40 milijuna eura), a na neizravan (izravna strana ulaganja u proizvodnju ili izvoz na druga tržišta) 115% (blizu 130 milijuna eura).

Predsjednik uprave Patrie Jorma Wiitakorpi istaknuo je kako su teški pregovori naposljetku doveli do dobrog projekta, u kojemu će Patria ispuniti sve svoje obveze, uključujući i one koje se odnose na program offseta. Posebno je pohvalio poslovne partnerne iz Đure Đakovića, koji "imaju iskustva u namjenskoj proizvodnji".

U ime "Đure Đakovića", Bartol Jerković je izrazio uvjerenje da će projekt biti vrlo kvalitetan i da će se sve odvijati po planovima. Transfer tehnologije stvorit će i nove uvjete za "Đuru Đakovića" i njihove partnerne u Hrvatskoj. Tvornica će imati ulogu i po završetku projekta, bit će zadužena za dokumentaciju vozila, njihovo održavanje i servis.

Među odgovorima na novinarska pitanja, ističu se dva. Ministar Rončević je rekao kako se prije parlamentarnih izbora u RH neće otvarati nijedan novi postupak nabave predviđen DPR-om, pa tako ni onaj koji se odnosi na daljnja 42 oklopna vozila. Jerković i Wiitakorpi su odgovorili na pitanje o početku proizvodnje. Tek će prvih šest vozila biti u potpunosti proizvedeno u Finskoj, a usporedno s prijenosom tehnologije u "Đuro Đaković" provodit će se i obuka djelatnika hrvatske tvornice, koja će početi s izradom prvih šest vozila.

D. VLAHOVIĆ

snimio D. KRN

Primopredaja dužnosti direktora RACVIAC-a

U vojarni "Vitez Damir Martić" u Rakitju 11. listopada održana je svečanost primopredaje dužnosti direktora RACVIAC-a, između dosadašnjeg direktora grčkog general bojnika Stergiosa Papotisa i novog veleposlanika Nedžada Hadžimusića iz MVP-a BiH, prvog civilnog dužnnika na toj funkciji.

Veleposlanik Nedžad Hadžimusić istaknuo je kako je general Papotis jedan od najuspješnijih direktora koji je ostvario golem napredak i vidljive rezultate u radu RACVIAC-a u posljednje tri godine. Iza sebe je ostavio solidnu platformu za izgradnju novog RACVIAC-a koja je već počela, a

nastaviti će se kontinuirano prilagođavati stalnim promjenama u sigurnosnom regionalnom i međunarodnom okruženju. Svečanost primopredaje uveličali su i specijalni koordinator Pakta za stabilnost Jugoistočne Europe Erhard Busek, državni tajnik MORH-a Mato Raboteg i pomoćnica ministra vanjskih poslova RH Andrea Gustović Ercegovac, a na svečanosti su bili i brojni veleposlanici i vojni izaslanici svih zemalja članica akreditirani u RH, predstavnici zemalja zainteresiranih za rad

RACVIAC-a i predstavnici međunarodnih organizacija u regiji.

D. VLAHOVIĆ

snimio D. VLAHOVIĆ

Vojna donacija za Afganistan

Republika Hrvatska uputila je 14. listopada donaciju vojne opreme u Afganistan na temelju poziva afganistanske vlade za pomoć u opremanju njezinih snaga sigurnosti - vojske i policije.

Sastoji se od tisuću pušaka AK-47 i tristo tisuća metaka, a namijenjena je afganistanskim policijskim snagama. Organizirana je uz pomoć NATO-a, a otpremljena ukrajinskim transportnim zrakoplovom za prijevoz doniranog oružja koji je unajmilo kanadsko Ministarstvo obrane.

Donacija je dio napora međunarodne zajednice u izgradnji i jačanju institucija afganistanske vlade. "Cilj je pružiti potporu institucijama afganistanske vlade kako bi se osposobile učinkovito preuzeti kontrolu nad

cijelim teritorijem Afganistana", izjavio načelnik MORH-ove Službe za NATO i PzM kapetan bojnog broda Robert Hranj, koji je bio na utovaru vojne opreme

za Afganistan. Međunarodna zajednica smatra to najboljim načinom pomoći vlasti Afganistana u uspostavi autoriteta na cijelom svom teritoriju. Smatra se da su takva nastojanja najbolja "izlazna strategija" za međunarodne snage u Afganistanu, što je potvrdio i kanadski vojni izaslanik brigadir Michel Legault, ističući ka-

snimio T. BRANDT

ko je stabilnost i sigurnost Afganistana zajednički cilj Kanade i Hrvatske, a rezultat toga je i ova suradnja utemeljena na ugovoru vrijednom oko 140 tisuća kanadskih dolara. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske zahvaljuje kanadskoj Vladi i Ministarstvu obrane na pruženoj pomoći.

M. ALVIR

Hrvatski sportaši na 4. svjetskim vojnim igrama

foto: GS M

U šestmiljunsom indijskom gradu Hyderabudu od 14. do 21. listopada održavaju se 4. svjetske vojne igre.

Na najvećoj svjetskoj smotri vojnog sporta ovaj put sudjeluje oko 5000 sportaša iz više od 100 zemalja svijeta. Otvorenie igara održano je 14. listopada na stadionu Gachibowli, a svečani čin otvorenja obavila je predsjednica Indije Pratibha Patil. U Indiju je 12. ožujka otputovala i hrvatska skupina natjecatelja, trenera, pomoćnog osoblja i dužnosnika, predvođena čelnikom izaslanstva brigadirom Zdravkom Andabakom.

Hrvatski sportaši (32) nastupaju u osam disciplina (boks, judo, vojni petoboj, streljaštvo, atletika, triatlon, jedrenje, hrvanje).

D. V.

Kondicijska hodnja djelatnika MORH-a i OSRH-a

U organizaciji Uprave za ljudske resurse GSOSRH-a, a uz veliku potporu Odsjeka za kvalitetu življjenja Personalne službe MORH-a, 12. listopada za djelatnike MORH-a i OSRH provedena je kondicijska hodnja na Medvednici.

Priliku za popravljanje kondicije, ali i za druženje i zabavu iskoristilo je 200-tinjak djelatnika. Nakon dvosatne hodnje prema planinarskom domu Hunjka (naravno, bilo je i ponešto bržih ili sporijih), na cilju je sve čekala nagrada: fizička okrepa u obliku obilnih porcija vojničkog graha i duhovna za koju su bile zadužene note legendarnih Kraljeva ulice. Svi koji su pješice stigli na cilj bili su nagrađeni i "trofejima", ruksaci ma koji mogu poslužiti za buduće planinarske pothvate...

D.V.

snimio D. KLRIN

Primopredaja virovitičke vojarne

Nova budućnost - veleučilišni kampus

“Predajem vam ovaj objekt, uz želju da bude iskra dalnjeg razvoja i prosperiteta vašeg grada, županije, ali i države u cijelosti”, kazao je ministar Rončević

Napisala i snimila Andreja DEČAK

UVirovitici je 15. listopada održana svečana primopredaja vojarne gradu Virovitici. Tom su se prigodom u krugu vojarne okupili brojni visoki vojni i civilni dužnosnici, među kojima predsjednik Hrvatskoga sabora Vladimir Šeks, ministar unutarnjih poslova Ivica Kirin, ministar obrane Berislav Rončević, zamjenik načelnika GS-a OSRH general pukovnik Slavko Barić, zapovjednik HKoV-a general pukovnik Mladen Kruljac, župan Virovitičko-podravske županije Stjepan Feketić, gradonačelnik grada Virovitice Zvonko Kožnjak, predstavnici udrugova proizašlih iz Domovinskog rata te brojni drugi gosti i uzvanici. Nakon što je ministar obrane obavio pregled postrojenih pripadnika virovitičke vojarne, trenutačni i posljednji zapovjednik vojarne pukovnik Miodrag Hokman obratio se nazočnim prigodnim povijesnim presjekom. Prisjećajući se nedavne hrvatske povijesti, pukovnik Hokman je istaknuo: “Od 15.

Napuštanje vojarne

slovima u hrvatsku povijest - tu je svoje mjesto imala 127. brigada HV-a, a kasnije njezinim spajanjem s najboljim braniteljima od Orahovice na istoku Virovitičko-podravske županije, Pitomače na zapadu i braniteljima južnog kraja iz Grubišnog Polja, Daruvara, Pakrac i Lipika u veljači 1994. ovdje osnovana je legendarna 81. gardijska bojna koja je proslavila Viroviticu aktivnim sudjelovanjem u operacijama Bljesak, Ljeto i Oluja te operativno u akcijama Maestral i Južni potez. Zapovjednik vojarne kazao je i kako je po završetku Domovinskog rata 81. gb ušla u sastav gbr Gromovi, a u virovitičku je vojarnu došla 15. potrbr iz Križevaca u kojoj su vojna znanja stjecali mnogi mladi ročnici iz cijele Hrvatske, neki danas profesionalni vojnici, dočasnici i časnici OSRH. Na temelju Dugoročnog plana razvoja OSRH, brigada je ugašena 31. srpnja ove godine, a njezini perspektivni vojnici ušli su u nove postrojbe.

Okupljenima se obratio i zamjenik načelnika GS OSRH general pukovnik Slavko Barić, zahvaljujući svima koji su pridonijeli oslobođenju domovine. “Ovdje se stvarala izvrsna Hrvatska vojska koja je dala golem doprinos obrani i stvaranju države u cijelosti. Nadam se da će se izvrsnost nastaviti i u civilnom dijelu budućnosti ovoga prostora”, istaknuo je general Barić.

Ministar Rončević je iskazao želju za kvalitetnom budućnosti prostora virovitičke vojarne, pojašnjavajući kako je i primopredaja pokazatelj uspješnosti sustava koji je, razvijajući se na temeljima stvaranja Hrvatske vojske u uvjetima nametnutog ali nezaobilaznog rata, do danas stekao status kvalitetnog i modernog sustava sve bližeg ulaska u NATO savez. “Drago mi je što će ovdje biti centri znanja, novi rasadnici kvalitetne i stručne hrvatske budućnosti. Stoga vam predajem ovaj objekt, uz želju da bude iskra dalnjeg razvoja i prosperiteta vašeg grada, županije, ali i države u cijelosti”, zaključio je ministar obrane. I predsjednik Hrvatskoga sabora Vladimir Šeks obratio se okupljenima ističući važnost čina kojemu svjedoče. “Virovitička vojarna odlazi u povijest, kao i postrojbe koje su u njoj bile smještene. A pred nama se otvara novo poglavlje koje treba ispisati, nova budućnost obrazovanja, znanosti i kulture”. Po završetku prigodnih obraćanja, održan je svečani čin potpisivanja Sporazuma o primopredaji i simbolično uručivanje ključeva vojarne gradu Virovitici čija je buduća namjena veleučilišni kampus sa sportsko-rekreativnim sadržajima. Nakon toga je posljednji put spuštena s jarbola hrvatska zastava a zapovjednik pukovnik Hokman izdao je vojsci zapovijed za ulazak u vozila i napuštanje vojarne. ■

Simbolično uručivanje ključeva vojarne

rujna 1991. bili su blokirani svi vojni objekti na području Virovitice osim poligona Gakovo, a postrojbe ZNG-a i policije 16. rujna slamaju otpor u karaulama Terezino Polje i Novi Gradac te skladištu streljiva Šištat uz prometnicu Virovitica-Grubišno Polje. Time su stvorene prepostavke za oslobođenje i ove vojarne, pa je 17. rujna u 6.30 izveden odlučujući žestok napad postrojbi ZNG-a i MUP-a. Točno u 10 sati toga dopodneva JNA je potpisao predaju. Već sat vremena kasnije iz kruga dotadašnje kasarne "Nikola Miljanović - Karaula" počele su izlaziti prve grupe oficira, a do napustilo ju je 140 vojnika i 45 oficira. U međuvremenu podignuta je na jarbol hrvatska zastava. Nastavak povijesti virovitičke vojarne upisan je zlatnim

Razmjena stručnih iskustava

Izaslanstvo saniteta OSRH, koje je predvodio načelnik Sanitetske uprave GSOS-a brigadir Marijan Zlatar boravilo je u višednevnom radnom i prijateljskom posjetu Sanitetskoj upravi i VMA OS Republike Srbije.

Posjet je organiziran kako bi se razmijenila iskustva i naučene lekcije iz međunarodnih operacija. Uz to, s izaslanstvom domaćina koje je predvodio general Miodrag Jevtić, načelnik VMA Beograd, razgovaralo se i o izobrazbi i obuci sanitetskih djelatnika, a razmijenjena su i mišljenja o mogućnostima zajedničkog uvježba-

anja osoblja koje će sudjelovati u međunarodnim mirovnim operacijama. Tijekom posjeta najveći dio aktivnosti

održavao se u VMA, koja je i danas, s više od 2500 zaposlenih i više od 1000 bolesničkih kreveta, jedna od najvećih zdravstvenih ustanova Republike Srbije. Na VMA provode se i brojna specijalistička usavršavanja i tečajevi, od kojih bi neki bili zanimljivi i za djelatnike zdravstvene struke naših Oružanih snaga. Naše izaslanstvo posebno je zanimanje pokazalo za poljsku bolnicu razine 2 (lakopokretnu)

Arhiva Sanitetske uprave

koju je VMA-u i OSRS-u donirao OS Kraljevine Norveške. Brigadir Zlatar posjet je ocijenio uspješnim i istaknuo kako je on nastavak suradnje sa sanitetom OSRS-a na razmjeni iskustava radi povećanja sposobnosti kako u redovitom sanitetskom osiguranju naših djelatnika, tako i u pripremama sanitetskog osoblja za sudjelovanje u mirovnim operacijama.

L. PARLOV

Medureligijska i međuetnička tolerancija

Na poziv komodora Ante Urlića, zapovjednika HRM-a, don Ante Mateljan, profesor Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, održao je djelatnicima HRM-a 3. listopada prigodno predavanje važno za razumijevanje i mir, vezano uz pristupanje RH Europskoj uniji i NATO-u.

Predavanje je bilo vrlo korisno i dobrodošlo u vrijeme održavanja međunarodne NATO vojne vježbe Noble Midas 07, pa su pojedinci imali mogućnost teoriju odmah primijeniti u praksi u susretu s vojnicima religijski i etnički različitih zemalja sudionica vježbe.

Don Ante Mateljan je govorio o toleranciji s filozofsko-teološkog gledišta, o etničkoj i religijskoj toleranciji, načelima tolerancije, njezinim granicama i o viđenju tolerancije kroz kršćansku ideju. Svoje nadahnuto predavanje završio je stihovima poznate pjesme Ante Sikirića "Croatio, iz duše te ljubim", a zatim je odgovarao na pitanja djelatnika HRM-a.

OJI

Novi naraštaj kadeta potpisao Ugovor o stipendiranju

U Središtu za obuku pješaštva u Sinju u rujnu je proveden Kamp 1 s kandidatima za kadete 5. naraštaja.

Nakon provedene obuke u skladu s Planom i programom temeljne vojne obuke (PiP TVO) za prijam u djelatnu vojnu službu, četrdeset i devet kandidata (39 muškaraca i 10 žena) uspješno je završilo obuku i steklo

uvjete za potpisivanje ugovora s Ministarstvom obrane. S njima je potписан i Ugovor o stipendiranju kadeta OSRH, i to za Kopnenu vojsku 30 kadeta, Hrvatsko ratno zrakoplovstvo pet i Hrvatsku ratnu mornaricu 14 kadeta.

B. P.

Zapovjedno-stožerna škola u brodogradilištu Uljanik

U sklopu nastavnog predmeta Upravljanje organizacijom polaznici XVI. naraštaja Zapovjedno-stožerne škole "Blago Zadro" 28. rujna posjetili su brodogradilište Uljanik u Puli.

Načelnik katedre Upravljanja i vođenja pukovnik Ivica Protulipac i bojnik Marijan Kostanjevac, nastavnik, bili su voditelji studijskoga putovanja. U upravnoj zgradi brodogradilišta voditelj Općih poslova Hrvoje Markulinčić održao je prezentaciju o brodogradilištu, a potom su polaznici ZŠŠ-a obišli strojogradnju i brod u izgradnji. Nakon posjeta Uljaniku sa svojim su predavačima posjetili nacionalni park Brijuni i razgledali znamenitosti grada Pule. U sastavu 16. naraštaja ZŠŠ-a na izobrazbi su tri časnika iz prijateljskih zemalja, pukovnik Ivica Drmić iz Bosne i Hercegovine, pukovnik Sergej Moshniagul iz Ukrajine i bojnik Saško Lafčinski iz Makedonije.

OJI

Hrvatski vojni zrakoplovi u vježbi Noble Midas 07

Ravnopravni i na zemlji i u zraku

U vježbi je bilo nekoliko elemenata koji su za pripadnike HRZ-a bili novost, pa su naši sudionici imali priliku steći nova iskustva koja su uvjek dobrodošla, dokazujući još jednom da su Oružane snage spremne za NATO savez

Marija ALVIR, fotoarhiva HRZ-a i PZO-a

Unajvećoj NATO-ovoj vježbi dosad održanoj u Hrvatskoj, koja je trajala od 1. do 12. listopada, sudjelovalo je i Hrvatsko ratno zrakoplovstvo sa svojim snagama. Iz Zrakoplovne baze Zemunik poletjeli su 10. listopada hrvatski borbeni avioni MiG-21 na svoju prvu zadaću u sklopu vježbe Noble Midas 07.

U vježbi je sudjelovalo 65 različitih letjelica, od kojih prema scenariju vježbe njih 45 na strani NATO-a i 15 u sklopu zamišljenih neprijateljskih snaga, dok je preostalih pet pružalo logističku potporu. Hrvatsko ratno zrakoplovstvo bilo je angažirano s 12 letjelica - po četiri MiG-a i Pilatusa te helikoptera Mi-8. Helikopteri su bili u akcijama traganja i spašavanja, a u medicinskim letovima angažirani su u dva navrata, prevozeći ozlijedene od Slunja i Splita do Zagreba. Pilatusi su imali zadaću izazivanja incidenta, pa su se pojavljivali u ulozi civilnih aviona, dok su MiG-ovi imali dvostruku ulogu - u sklopu NATO-a bili su zaduženi za zaštitu brodovlja, a kao

neprijateljske snage napadali su brodove. Kreirane su i posebne zone letenja, sjever i jug, a prema scenariju na terenu su se odigravale situacije od laganih incidenta do simulacije borbenih djelovanja. Letjelo se na visinama od 5000 metara na više, a naši su časnici u koordinaciji s NATO-ovima obavljali i zadaće navođenja. Za razliku od pripremne faze vježbe, kad su se snage međusobno uigravale, u zadnjoj fazi svi su sudionici stavljeni u situaciju približnu realnoj, pa je to bila najbolja prilika za provjeru osposobljenosti i interoperabilnosti.

Američki pukovnik Joe Overstreet je u ime NATO-a pohvalio organizaciju i koordinaciju vježbe, a u ulozi i aktivnostima hrvatske zrakoplovne komponente govorio je čelnik provedbenog stožera HRZ-a i PZO-a brigadir Dražen Šćuri. Napomenuvši kako je u vježbi bilo nekoliko elemenata koji su za pripadnike HRZ-a bili novost, poput bliske borbe po NATO standardima, zaključio je da su naši sudionici imali priliku steći nova iskustva koja su

uvijek dobrodošla. To su potvrdili i piloti HRZ-a koji su se toga dana pripremali za uzlijetanje našim borbenim avionima. Satnik Christian Jagodić izrazio je zadovoljstvo što može sudjelovati u takvoj vježbi, dodajući da je to izazov za svakog pilota. "Spoznaja da smo ravnopravni svima njima samo dokazuje našu spremnost za NATO", zaključio je, a njegov kolega satnik Ivan Milotić složio se kako naši piloti nemaju kompleksa u odnosu na kolege iz drugih zemalja: "Nismo lošiji od njih, dapače, piloti koji lete modernim zrakoplovima respektiraju nas s Migušama jer znaju da upravljanje tim avionom zahtijeva znatno više pilotske vještine." Uz njih, jednim od naših aviona upravlja je i iskusni pilot MiG-a 21 pukovnik Ivica Ivandić, koji je tijekom leta uspio snimiti neke od aktivnosti u zraku, a zahvaljujući tom umijeću dobili smo još jednu dobru naslovnicu. ■

Život "malog" čovjeka

Prošlo je nešto više od mjesec dana od mojega prvog susreta s Afrikom. U tom vrlo kratkom razdoblju imao sam prilike čuti mnogo malih životnih priča. Nekoliko njih posebno su zanimljive, a vezana su uz djecu, budućnost i uistinu pravo bogatstvo ove zemlje

Iz Obale Bjelokosti Željko VUK

Prinova u obitelji

Rad na promatračkoj postaji svakodnevno predviđa ophodnje i posjet nekom od sela ili grada u našem području. U svakom takvom posjetu djeca su ono što čovjeka nekako posebno dirne. Vesela i nasmijana njihova igra, njihova radost vidljiva je pri svakom našem susretu. Posebno me se dojmilo što ljudi prepoznaju Hrvatsku. "Vatreni" su napravili možda jednu od najboljih promidžbi. Dirnulo me kad sam prolazeći gradom, trenutačno sam stacioniran u Daloi, u nekoliko navrata video mladiće u dresovima hrvatske nogometne reprezentacije. To što u tom trenutku osjetite, teško je opisati. Svaka napisana riječ je malo u usporedbi s doživljenim, posebno kad se nađete u međunarodnom okruženju, radite s ljudima koji možda nikad nisu čuli niti znaju zemljopisni položaj Lijepa Naše. Taj osjećaj je predivan.

Svakodnevni boravak na terenu, među "malim" ljudima pruža priliku vidjeti svu ljepotu i sve probleme svakodnevnog života. Pitka voda uistinu je bogatstvo. Imati ručnu crpku za vodu ovde je vrednije od zlata. Cijena takve

crpke u Hrvatskoj je oko 300 kn, a ovdje između 10 000 i 15 000 dolara. Iako je zemlja ispresijecana rijekama, pitka voda je rijetkost. Prilikom posjeta jednom selu mještani su kao i uvijek bili oduševljeni našim dolaskom, ali su nam se požalili da nemaju vode. U blizini sela naime postoji samo jedan izvor i taj im služi za sve potrebe. I u tom selu, unatoč svim teškoćama vidljiva je bila radost življenja. Koliko je velika želja za životom,

vidio sam kad nas je jedan od poglavara sela pozvao u svoju kuću, a ne punih 20 sati prije njegova supruga rodila je dijete. Rođeno je na putu jer nisu stigli do tri kilometra udaljene ambulante. U očima roditelja vidljiva je vjera kako će svojem djetetu moći pružiti sve najbolje u životu, normalno, u njihovim uvjetima. Osnovni izvor prihoda gotovo svih mještana je poljoprivreda i za ovdašnje prilike dobro se može živjeti od nje.

Osnovne kulture su kakaо, kava, banane i palmini plodovi. Prvi put u životu video sam plod kakaо. Za proizvodnju praškastog kakaa kakav je meni poznat, koristi se samo malim dijelom ploda, košticom veličine oraha. Drvna industrija također je dobro razvijena. Iznenadnje sam doživio kad sam u jednoj trgovini u Obali Bjelokosti našao čačkalice iz Hrvatske!

Za razliku od Abidjana u kojemu se dobra hrana

može pronaći u mnogo restorana, u unutrašnjosti je to malo teže. Osim nekoliko makia, lokalni naziv za mali restoran, hrana se priprema uz ulicu i prodaje na istom mjestu. Iako sam pomno pratio cijeli proces pripreme hrane, nekog oblika pizze, nisam imao dovoljno hrabrosti probati je. Voće i povrće može se kupiti na gotovo svakih nekoliko stotina metara uz prometnicu, ali bonovi za mobitel malo gdje. U jednom udaljenom selu prilikom rutinskog posjeta, poslije službenog dijela, prišao mi je čovjek srednjih godina želeći pričati sa mnom. Najprije mi je napomenuo kako zna sve o našoj zemlji, prati uspjehe svih naših sportaša, sve izvore za miss Hrvatske te da su za njega najljepše žene Hrvatice, a već godinama traži način da svoju životnu suputnicu pronađe u Hrvatskoj. Nije se dosad oženio upravo zbog toga. Razgovor sa mnom bio je njegov prvi kontakt uživo s nekim iz Hrvatske. Pošto je to mjesto jedno od razvijenijih i ima pristup internetu, uputio sam ga da pokuša internetom, pa možda i uspije, jer ljubav ne poznaje granice... ■

Uvijek vesela i nasmijana

Na vojnom poligonu Gašinci završna dvotjedna obuka pripadnika 4. HRV MLOT-a i 2. HRV Guarda

Spremni za zajedničke zadaće u misiji s Litvancima

U obuci su uvježbavane sve situacije i događaji koje naši mirovnjaci mogu očekivati u misiji, od najmanje do najveće razine ugroze. Tako su po najrazličitijim scenarijima uvježbavali reakcije na zasjedu, na polja maka, improvizirana eksplozivna sredstva, kako i gdje postaviti patrol bazu, tehnike pregovaranja s plemenskim vođama i lokalnim policijskim vlastima...

—Napisala i snimila Leida PARLOV—

Pripadnici MLOT-a i Guarda na pripremama za misiju

Pripadnici 4. HRV MLOT-a i 2. HRV Guarda koji će se u sljedećoj redovitoj rotaciji uputiti u misiju ISAF u Afganistan proveli su na vojnom poligonu Gašinci završnu dvotjednu obuku. S njima su na obuci bili i časnici koji će u Afganistanu raditi kao stožerni časnici, časnici za psihološke operacije, logistiku i vezu. Svi će oni šest mjeseci provesti u Pokrajinskom rekonstrukcijskom timu (PRT) u Chaghcharanu gdje je vodeća nacija Litva.

Uvježbavanje je provedeno u što realnijim uvjetima, a obuku su velikim dijelom provodili pripadnici naših Oružanih snaga koji su već bili u misiji ISAF, pa su u nju ugradili svoja iskustva. Nositelj obuke je 350. VoB kojoj je to i jedna od prioritetnih zadaća, a potporu je davala 1. gbr iz čijeg su sastava pripadnici 2. HRV Guarda. Satnik Dražen Knezić iz 350. VoB, zapovjednik NOS-a koji je u potpori uvježbavanja snaga za ISAF, kazao je kako su tijekom obuke uvježbavane sve situacije i događaji koje naši mirovnjaci mogu očekivati u misiji, od najmanje do najveće razine ugroze. Tako su po najrazličitijim scenarijima

uvježbavali reakcije na zasjedu, na polja maka, improvizirana eksplozivna sredstva, kako i gdje postaviti patrol bazu... Osim toga uvježbavali su i tehnike pregovaranja s plemenskim vođama i lokalnim policijskim vlastima jer, kako ističe satnik Knezić koji je bio zapovjednik našeg prvog MLOT tima u misiji ISAF, MLOT je oči i uši PRT-a, prenosi poruke zapovjednika pokrajinskog tima lokalnim vlastima i obrnuto. Svoj doprinos obuci dao je i satnik Goran Atlija, zapovjednik 2. MLOT-a koji je u Afganistanu bio u zimskom razdoblju, što očekuje i ovu rotaciju. Da je obuka bila dobra, realna i sveobuhvatna te da je spremnost za ISAF neupitna, potvrdili su nam i zapovjednici MLOT-a, poručnici Srećko Greguranić i Miroslav Miljak i zapovjednik Guarda narednik Davor Jakubec.

Simulacija pregovora s domicilnim stanovništvom

Zbog razmjene iskustava i naučenih lekcija, a radi što boljeg zajedničkog rada u Afganistanu, u Gašincima je dva tjedna bio i satnik Daugaridas, časnik iz odjela za obuku i školstvo litvanskih oružanih snaga. "Impresioniran sam visokom profesionalnošću vaših vojnika", kazao je satnik Daugaridas i dodao kako je tijekom obuke video da su naši i njihovi vojnici na istoj kvalitativnoj razini. Napomenuo je kako su litvanski i hrvatski vojnici bliski i dobro se razumiju, što je bitno za zajednički rad u misiji.

Suradnja naših i litvanskih oružanih snaga potvrdili su nam naši sugovornici, je vrlo dobra, pa postoji ideja provoditi i zajedničku obuku.

Naime, ono što mi imamo a Litvanci nemaju, napomenuo je satnik Knezić, posebno na poligonima Crvena zemlja i Udbina, tlo je na kojem se zbog geografskih karakteristika može simulirati obuka u uvjetima najsličnijima onima u Afganistanu.

Osim satnika Daugaridas, u jednodnevnom posjetu našim mirovnjacima u Gašincima bio je i pukovnik Albertas Kondrotas koji će biti zapovjednik PRT-a u ovoj rotaciji i natporučnik Mi-

Nailazak na zasjedu i zbrinjavanje ranjenih

daugas Matkonis, zapovjednik satnije u čijem će sastavu biti naš Guard. "Zadovoljan sam obukom i instruktorima koji su vrlo kompetentni. Imaju potrebno iskustvo iz prethodnih misija koje nastoje podijeliti s ljudima koji će ići u misiju", kazao je pukovnik Kondrotas. Istaknuo je i da je profesionalnost naših vojnika pohvalio i sadašnji zapovjednik PRT-a. Suradnju litvanskih i hrvatskih

oružanih snaga ocijenio je vrlo dobrom, na obostrano zadovoljstvo, te kako je ipak najvažnije da se svi živi i zdravi vrate svojim kućama. ■

Vojno-obaveštajni sustav OSRH je u široj regiji poznat po moderno ustrojenim postrojbama koje odgovaraju ISTAR konceptu (Intelligence, Surveillance Target Acquisition). Vojno-obaveštajna bojna ima četiri temeljne obaveštajne discipline i to su HUMINT, SIGINT, OSINT i IMINT. Od početka Domovinskog rata i stvaranja vojno-sigurnosnog i obaveštajnog sustava OSRH je prepoznatljiv po operativnoj uporabi besposadnih sustava. Vojno-obaveštajna bojna trenutačno se koristi sustavom BL M-99 Bojnik domaće proizvodnje koji pripada kategoriji srednjeg dometa (60 km operativni radius, do pet sati u zraku). U strategiji razvjeta sposobnosti u području bespilotnih sustava vojno-sigurnosni sustav OSRH planira uvesti u operativnu uporabu još dvije nove kategorije bespilotnih letjelica: sustav velikog BL (200 km operativni radius, do 18 sati leta) i sustav mini BL (10 km operativni radius, do dva sata leta).

Na završnoj obuci 4. kontingenta MLOT-a mini sustav BL je prvi put uporabljen u vježbovnim aktivnostima. Trenutačno je sustav mini BL u fazi uvođenja u operativnu uporabu na razini vojno-obaveštajne bojne HKoV-a. Navedenim sustavom koristi se na nižim taktičkim razinama kao što su vod, satnija, HUMINT timovi, potpora operacijama MUP-a u graničnom sektoru itd. Važno je napomenuti da su u izradi tog sustava kao i dosad korišteni domaći razvojni i proizvodni kapaciteti.

Seminar za djelatnike MORH-a i OSRH-a

Od organizacijske vizije do dostizanja njezinih ciljeva

Seminar predstavlja praktičan metodološki pristup upravljanju organizacijama mjerjenjem njihovih performansi...

— Vesna PINTARIĆ, snimio Željko STIPANOVIĆ —

Za djelatnike MORH-a i OSRH-a razine pomoćnika ministra, načelnika službi i načelnika odjela, te voditelje ostalih organizacijskih cjelina u sastavu MORH-a i OSRH-a održan je u HVU-u šestodnevni seminar pod nazivom Primjena balansiranih kartica postignuća (Balanced Scorecard). On ima dvojaku ulogu, upoznati polaznike s metodom upravljanja organizacijama putem intenzivnih radionica, i pružiti im praktičnu, znanstveno utemeljenu podlogu za moguće uvođenje sustava upravljanja mjerjenjem performansi u MORH-u i OSRH-u.

Seminar predstavlja praktičan metodološki pristup upravljanju organizacijama mjerjenjem njihovih performansi. Prikazana metoda upravljanja temelji se na metodi mjerjenja organizacijskih performansi, poznatoj kao Balanced Scorecard (BSC), autora R. Kaplana i D. Nortona. Oni su 1991. godine, kao rezultat multidisciplinarnog projekta, predložili metodu upravljanja organizacijama koja će biti učinkovita u današnje, informacijsko doba, a primjenjiva je za organizacije privatnog i javnog sektora.

Voditelji seminara, doc. dr. sc. Željko Dobrović i dipl.inf. Martina Tomićić s Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu, prilagodili su metodu tako da bude praktično primjenjiva, a ipak utemeljena na znanstvenim postavkama. Riječ je o potrebi uspostave jasnog i jednostavnog odnosa između organizacijske vizije, strateških ciljeva, strategija i aktivnosti koje će osigurati organizaciji dostizanje njezinih ciljeva. Drugim riječima, menadžment će biti sposoban, mjereći ostvarenje organizacijskih ciljeva, upravljati organizacijom.

Tijekom seminara održane su intenzivne radionice koje su omogućile polaznicima da analizom strateških dokumenata iz područja obrane (Program rada Vlade RH, Dugoročni plan razvoja OSRH, Godišnje smjernice obrambenog planiranja i sl.) definiraju ciljeve OSRH, te strategije i aktivnosti koje će dovesti do njihovog ostvarenja. Na taj način razvijena je tzv. strateška mapa ciljeva

Voditelj
seminara,
doc. dr.
sc. Željko
Dobrović

va za OSRH, kao i mjera za njihovo ostvarenje.

Prema riječima doc.dr.sc. Dobrovića, ozbiljna primjena ove metode upravljanja zahtijeva nekoliko preduvjeta, razvoj jedinstvenog pojmovnika u području upravljanja, sposobljavanje za timski rad i uvođenje učinkovitog timskog rada, analizu postojećih strateških dokumenata u području obrane te definiranje jasne i jednostavne okomice među strateškim dokumentima (počevši od Ureda predsjednika, Vlade RH, Sabora, MORH-a te GS OSRH-a), određivanje jasnih ciklusa strateškog planiranja u području obrane, te uvođenje jedinstvene metodičke strateškog planiranja u sustavu obrane (analiza i dosljedna primjena sustava planiranja, programiranja i provedbe proračuna).

Paralelno s ispunjavanjem tih preduvjeta, djelatnici na voditeljskim mjesti-

ma svih razina ciljano bi se obučavali za primjenu metode BSC, što bi na kraju dovelo do uvođenja te učinkovite metode upravljanja u sustav obrane.

MORH i Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu već su surađivali na zajedničkim projektima Instituta za obrambene studije, istraživanje i razvoj, a određeni broj djelatnika MORH-a je završio ili trenutačno studira na preddiplomskom ili poslijediplomskom studiju Fakulteta. Voditelj seminara doc. Dobrović, i sam donedavni djelatnik sustava obrane, već 10 godina predaje u Ratnoj školi "Ban Josip Jelačić" teme iz područja upravljanja složenim organizacijama. Kao predavač iz istog područja sudjeluje i na seminarima Strateško planiranje koji se održavaju već pet ili više godina u MORH-u. Održao je i kraće predavanje iz mjerjenja organizacijskih performansi na seminaru u Lošinju, u organizaciji Uprave za finančije MORH-a. Iz te bogate suradnje ostvaren je niz uspešnih kontakata, povećao se broj djelatnika MORH-a i OSRH-a upoznatih s prednostima te metode upravljanja, što je rezultiralo organizacijom ovakvog praktičnog seminara koji doc. Dobrović ističe kao prvi u nizu konkretnih koraka što će dovesti do unapređenja organizacije rada i upravljanja u sustavu obrane. ■

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE**

**raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ**

Za VII. naraštaj vojno-diplomatske izobrazbe

Uvjeti za časnike:

- VSS,
- čin - satnik sa završenim naprednim tečajem izobrazbe,
- bojnik/brigadir sa završenom Zapovjedno-stožernom školom
- znanje engleskog jezika (najmanje 62% ALCPT, ECL ili STANAG 1111),
- poznavanje MS office programskog paketa,
- posljednja ocjena minimalno - ističe se.

Uvjeti za dočasnike:

- SSS,
- čin - stožerni narednik/časnički namjesnik sa završenom Visokom dočasničkom školom,

- znanje engleskog jezika (najmanje 62% ALCPT, ECL ili STANAG 1111),
- poznavanje MS office programskog paketa,
- posljednja ocjena minimalno - ističe se.

Uvjeti za državne službenike:

- VSS
- položen DSI,
- znanje engleskog jezika (najmanje 62% ALCPT, ECL ili STANAG 1111),
- poznavanje MS office programskog paketa,
- posljednja ocjena minimalno - odličan.

Predviđeni početak izobrazbe je **14. siječnja 2008.** i traje do **13. travnja 2008.** na HVU "Petar Zrinski" u Zagrebu.

Prijave je potrebno dostaviti **do 31. listopada 2007.** Upravi za ljudske resurse, Personalna služba - Odjel izobrazbe, Stančićeva 6, 10000 Zagreb, preko svojih ustrojbenih cijelina na tiskanici PKI-1.

Zainteresirani kandidati iz ustrojbenih cijelina OSRH prijave mogu dostaviti u **GS OSRH, Personalna uprava, vojarna "Croatia", Sarajevska bb, 10000 Zagreb.**

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA OBРАМБЕНУ ПОЛИТИКУ
СЛУЖБА ЗА НАТО И ПАРТНЕРСТВО ЗА МИР**

**objavljuje:
INTERNI NATJEČAJ**

1. Viši stručni savjetnik - zamjenik vojnog predstavnika, ustrojbeno mjesto: brigadir, mjesto službe: Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti - osobni čin: brigadir

- VSS - društveni smjer ili tehnički smjer
- zapovjedno i operativno iskustvo
- završena 3. razina vojne izobrazbe
- 10 godina radnog staža

2. Viši stručni savjetnik za NATO i PzM, ustrojbeno mjesto: pukovnik - dva izvršitelja, mjesto službe, Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti - osobni čin: bojnik, pukovnik

- VSS - društveni ili tehnički smjer
- zapovjedno i operativno iskustvo
- završena 3. razina vojne izobrazbe
- 10 godina radnog staža

3. Stručni savjetnik za PXP-IPP - ustrojbeno mjesto: bojnik - jedan izvršitelj, mjesto službe: Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti - osobni čin: satnik, bojnik

- VSS društvenog ili tehničkog smjera
- 5 godina staža u struci

4. Stručni savjetnik za PARP - ustrojbeno mjesto: bojnik - jedan izvršitelj, mjesto službe Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti - osobni čin: satnik, bojnik

- VSS društvenog ili tehničkog smjera
- 5 godina staža u struci

5. Viši stručni referent za PCC, ustrojbeno mjesto satnik - jedan izvršitelj, mjesto službe Mons, Kraljevina Belgija

Uvjeti - osobni čin: satnik

- društveni ili tehnički smjer
- 5 godina staža u struci

6. Viši stručni savjetnik - dva izvršitelja, mjesto službe: Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti - VSS-SRM I.

- DSI
- 10 godina staža u struci

7. Stručni suradnik - prevoditelj - jedan izvršitelj, mjesto službe: Bruxelles, Kraljevina Belgija

Uvjeti - VSS, društvenog smjera - SRM I.

- prednost poznavanje francuskog jezika
- DSI

Osim navedenih uvjeta za popunu navedenih radnih mјesta očekuje se:

- posjedovanje važeće sigurnosne provjere razine SECRET
- iskustvo u radu s NATO tijelima i/ili međunarodnim organizacijama
- iskustvo vezano uz funkcionalno područje za koje se kandidat prijava
- znanje engleskog jezika, minimalno 90% ALCPT ili STANAG 3232

Upućivanje imenovanih u Bruxelles je **do 20. kolovoza 2008.** sa stupanjem na dužnost **od 1. rujna 2008.**

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta potrebno je dostaviti **do 1. prosinca 2007.** na adresu: **Ministarstvo obrane, Služba za NATO i Partnerstvo za mir, Zvonimirova 12/II, 10 000 Zagreb.**

Dodatne informacije mogu se dobiti na telefon **01/4568-856 ili 01/4568-099.**

Bolja komunikacija za interventne službe

nas većina interventnih službi koje prve reagiraju tijekom kriza i incidenta (policija, vatrogasci, hitna pomoć, služba za tražanje i spašavanje...) rabi napredni komunikacijski sustav TETRA koji nudi zaštićenu komunikaciju. Unatoč dobroj protočnosti i sažimanju podataka, TETRA često nema dovoljan ka-

pacitet za prijenos svih potrebnih podataka. To je posebno izraženo tijekom krize kad potreba za propusnošću drastično raste.

Zato je QinetiQ razvio sustav koji omogućava da se podaci intervent-

nih službi sigurno selektiraju te se kritični, tajni podaci šalju zaštićenom TETRA mrežom, a podaci manje važnosti šalju se ostalim širokopojasnim mrežama koje ne mogu jamčiti sigurnost. Ali kako se šalju podaci koji nisu tajni, tad sigurnost i nije od primarnog interesa.

Ako jedan od kanala kojim se podaci prenose padne, aplikacija automatski raspodijeli podatke na preostale dostupne kanale.

Jedna od briga budućih korisnika te tehnologije je može li se tako ugroziti sigurna TETRA komunikacija, ili da aplikacija greškom proslijedi sigurne podatke nesiguranim kanalom. QinetiQ uvjerava kako je njihova aplikacija bazirana na posebno razvijenom algoritmu koji je od samog početka načinjen tako da jamči najveću moguću sigurnost.

M. PETROVIĆ

BRITANSKA tvrtka QinetiQ razvila je tehnologiju za simultanu uporabu više različitih vrsta komunikacijskih mreža, kako bi se podaci interventnih službi što brže prenosili tijekom kriza i sličnih situacija. Da-

HMD postaje standard za Gripene

ŠVEDSKO ministarstvo obrane potkraj rujna naručilo je od tvrtke BAE Systems nove pilotske kacige Cobra s ugrađenim HMD prikaznikom. Vrijednost narudžbe je 54 milijuna američkih dolara, a kacigama će biti opremljeno švedsko ratno zrakoplovstvo, odnosno borbeni avioni JAS 39 Gripen C/D.

Cobra pilotske kacige za svoje Gripene, uz Švedsku, dosad je naručila Južnoafrička Republika. BAE Sys temsove kacige su tijekom 2005. ušle u završnu fazu operativnih testiranja i uspješno je prošle, pa tako postupno postaju standardni dio opremanja Gripena i otvorene ponude tržištu. BAE Systems ih kani ponuditi i drugim operatorima Gripenu, kao što su Češka, Mađarska te UK ETPS (UK Empire Test Pilots' School) pilotska škola.

S novim pilotskim kacigama s HMD prikaznicima dodatno se smanjuje radno sučelje čovjek - avion, odnosno dodatno se pove-

ćava učinkovitost pilota tijekom leta, a posebice tijekom borbenih djelovanja. Na HMD prikazniku mogu se prikazati svi bitni parametri leta i podaci o protivničkim ciljevima

Na određeni način nove pilotske kacige predstavljaju dar švedskim

Gripenima. Naime, ove godine švedsko ratno zrakoplovstvo slavi prvih deset godina operativne uporabe Gripena, a tijekom tog razdoblja oni su uspješno obavili više od 117 000 letova, s više od 95 000 sati naleta.

I. SKENDEROVIC

Brza prva pomoć

AMERIČKA tvrtka Blackhawk Product Group razvila je inovativan sustav za brzo pružanje prve pomoći ranjenim vojnicima. Riječ je o sustavu za brzo podvezivanje rana Integrated Tourniquet System (ITS). Rabi se na jakni i hlačama kako bi se spriječio gubitak krvi izazvan ranom na ekstremitetima. Ustvari, to je sustav za brzo podvezivanje koji se integrira u nogavice i rukave, stalno stoji tamo i u slučaju potrebe može se primijeniti za samo nekoliko sekundi.

Sustav je jednostavan, omogućava brzo aktiviranje nositelju, njegovim suborcima ili pak medicinskom osoblju. Brza uporaba podveza smanjuje gubitak krvi, a to je danas naj-

veći pojedinačni uzrok smrti kod ranjanja u ekstremite. ITS omogućava i jednostavno uvođenje pa korišnici mogu iskoristiti to i unaprijed dobro uvježbati kako spasiti sebe ili suborca.

Sustav su osmisili stručnjaci

Blackhawka, na temelju iskustava kirurga koji rade u terenskim timovima i prvi medicinski zbrinjavaju ranjenike. Oni su zaključili kako većina smrti koje se mogu spriječiti

nastupa zbog velikog gubitka krvi izazvanog ranama na rukama ili nogama koje nisu zaštićene tjelesnim oklopom.

Oko 10 % smrti u borbi koje su se mogle spriječiti rezultat su prekomjernog gubitka krvi, a 50 do 70 % svih ranjavanja su rane na ekstremitetima.

Ta statistika jasno govori u prilog ITS-a i u tvrtki vjeruju kako će njegova uporaba znatno sniziti broj smrti od ranjavanja ekstremeta i ubrzati oporavak preživjelih.

M. PETROVIĆ

PZL W-3PL Gluszec

NA RUJANSKOJ međunarodnoj izložbi vojne industrije MSPO (Miedzynarodowym Salonie Przemyslu Obronnego), koja je po 15t i put održana u poljskom gradu Kielce, službeno je predstavljena konačna inačica poljskog lakog transportno-borbenog helikoptera

PZL W-3PL Gluszec. Riječ je o poboljšanju postojećeg helikoptera PZL W-3WA Sokol, pokrenutom tijekom 2003. u sklopu programa Gluszec, zahvaljujući kojemu je helikopter i dobio ime.

Prema najavi na MSPO-u, Poljskoj vojski će početkom iduće godine biti isporučena četiri Gluszece, kako bi se nastavila testiranja njihove operativne iskoristivosti. Predviđa se kako bi do 2012. cjelokupna flota poljskih helikoptera PZL W-3 Sokol mogla biti modificirana na standard PZL W-3PL Gluszec. Izvorno, Poljska vojska je kanila modernizirati samo 12 helikoptera od 37, koliko ih ima. No, nakon što je otkazan Pluszcz program (Višegradska četvorka) re-

monta i modernizacije borbenih helikoptera Mi-24, Poljska je odlučila proširiti Gluszec program, kojim je odlučeno modificirati sve Sokole, osim četiri helikoptera namijenjena isključivo izvidničkim zadaćama.

Helikopteri PZL W-3PL Gluszec opremljeni su novim paketom avio-

nje, zahvaljujući Elbit Systems Toplite elektrooptičkoj tureli i head-up prikazniku. ITWL institut pilotsku kabинu je opremio višefunkcijskim LCD prikaznicima, veličine 20x25 cm. Cjelokupna unutarnja oprema integrirana je oko Mil Std 1533B sabirnice podataka.

Od naoružanja, PZL W-3PL Gluszec na četiri vanjska nosača može ponijeti kontejnere s 23 mm topom, odnosno lansere (kompatibilne i s Hydrama) za nevođene rakete od 70 mm. Uz to, ispod nosa ima turelu WKM-Bz-WS-4610 sa strojnicom kalibra 12,7 mm. Obrambeni paket čine ukrajinski IC omotač KT-01, poboljšani RWR, novi iz-

nike, novim navigacijskim i komunikacijskim sustavima, te modularnim računalom, zahvaljujući domaćoj poljskoj tehnologiji (ITWL instituta iz Varšave) i njihovim integratorima. PZL W-3PL Gluszec u cijelosti je opremljen i za noćno letenje,

bacivači IC mamaca te ojačanja trupa helikoptera kako bi se povećala otpornost na paljbu pješaštva. Tako modificirane helikoptere Poljska kani zadržati u operativnoj uporabi do 2025. - 2030. godine.

I. SKENDEROVIC

Prepoznati svoje snage

U METEŽU modernog bojišta i uz prevladavajuću uporabu dalekometnog oružja velike preciznosti pravilno prepoznavanje snaga postalo je iznimno važno. Ukoliko posada nekog borbenog sustava ne prepozna i pravilno ne identificira snage na bojištu, postoji velika mogućnost tzv. prijateljske paljbe i fratricida, odnosno nemamernog napada na svoje snage, često uz tragične posljedice.

Istraživači američkog laboratorija Sandia National Laboratories zato su razvili sustav za identifikaciju Athena. Riječ je o posebnom uređaju koji u slučaju osvjetljavanja radarem automatski odgovara identifikacijskom porukom. Uređaj se pos-

tavlja na vozila raznih vrsta i tipova i omogućava njihovu preciznu identifikaciju tijekom borbenih djelovanja.

Letjelica tijekom borbe ne zadaće radarom osvjetli područje koje planira napasti. Ako na tom području ima prijateljskih vozila opremljenih identifikacijskim uređajem Athena, ona će trenutačno poslati identifikacijsku poruku. Pilot će tu poruku primiti kao upozorenje da tamo ima prijateljskih snaga.

Athena je jednostavan, malen i jefтин sustav, a njegova se uporaba jednostavno integrira u postojeće radare na zrakoplovima. Tako se

Sandia National Laboratories

omogućava jednostavna detekcija prijateljskih snaga uz manju nadogradnju već postojeće opreme. Iako je sustav zasad zamišljen za uporabu s radarima na letjelicama, očekuje se kako bi se uskoro mogao modificirati za uporabu na tenkovima i drugim kopnenim borbenim vozilima.

M. PETROVIĆ

Formidable ušao u operativnu službu

RSS FORMIDABLE, prva od šest novih fregata višestruke namjene klase Formidable, ušla je u operativnu službu singapurske ratne mornarice početkom svibnja ove godine na ceremoniji u povodu 40. obljetnice singapurske mornarice. Ugovor koji je održao singapurski ministar obrane Teo Chee Hean istaknuta je velika regionalna uloga južnoazijske države-grada u zaštiti pomorske sigurnosti i borbi protiv piratstva, terorizma i zaštiti okoliša.

Ugovor o projektiranju i gradnji šest fregata klase Formidable potписан je u ožujku 2000. s francuskim tvrtkom Direction des Constructions Navales (DCN). Prva fregata izgrađena je i porinuta u siječnju 2004. u brodogradilištu Lorient (sjeverozapadna Francuska), a osigurana je i tehnička potpora za gradnju preostalih pet fregata u singapskom brodogradilištu Singapore Technologies Marine. Nakon opremanja i ispitivanja, Formi-

dable je predan singapurskoj ratnoj mornarici 2005. Uz prvu fregatu u klasi, mornarici su dostavljene i sljedeće tri - RSS Intrepid, RSS Steadfast i RSS Tenacious. Preostale dvije, RSS Stalwart i RSS Supreme trenutačno su u fazi gradnje. Ako ne bude većih poteškoća s gradnjom i opremanjem, sve bi fregate trebale ući u operativnu uporabu do kraja 2009. godine.

Brodovi su opremljeni miješanim američkim i francuskim naoružanjem. Za uništavanje ciljeva u zraku namijenjen je PZO raketni sustav Aster 15, a za uništavanje brodova vođeni projektil Harpoon. Opremljeni su i mornaričkim topom Oto Melara kalibra 76 mm i protupodmorničkim vođenim torpedima Whitehead A244S koji će se lansirati iz torpednih aparata B 515, kalibra 324 mm. S brodova će djelovati i helikopteri tipa Sikorsky S-70B Seahawk. Svečanost ulaska prve fregate u klasi u operativnu službu podudarila se s međunarodnom izložbom IMDEX ASIA na kojoj su prikazani ratni brodovi najvećih svjetskih mornarica.

M. PTIĆ GRŽELJ

Razriješen spor oko brunejskih patrolnih brodova

BRUNEJ razmatra opciju prodaje tri nova odobalna patrolna broda duljine 95 m nakon rješavanja dugotrajnog spora oko brodskih karakteristika utvrđenih ugovorom s britanskim tvrtkom BAE Systems. Kako patrolni brodovi zasigurno neće ući u operativnu službu brunejske kraljevske ratne mornarice, angažirana je njemačka brodograđevna tvrtka Lürssen Werft kao broker u daljnjoj prodaji ili najmu brodova.

U srpnju 1995. potpisani je memorandum o razumijevanju između Velike Britanije i Bruneja, pa je brodogradilište Yarrow Shipbuilders, danas dio tvrtke BAE Systems Surface Solutions, odabранo za nositelja glavnog ugovora za gradnju triju F2000 odobalnih patrolnih brodova. Ugovor vrijedan više od 700 milijuna funti (1,39 milijarde dolara) do dijeljen je brodogradilištu u siječnju 1998. nakon dugotrajnih pregovora.

Prvi brod u klasi, Nakhoda Ragam bio je spremjan za primopredaju u prosincu 2003., drugi Bendahara Sakam završio je pokusne vožnje i primopredajna ispitivanja u svibnju 2004., dok je treći i posljednji brod u klasi, Jerambak nakon završenog programa ispitivanja bio spremjan za

dostavu u prosincu iste godine. No, kraljevska tehnička služba Bruneja Sdn Bhd, odnosno Služba nabave naoružanja brunejske vlade, odbila je preuzeti brodove na temelju tvrdnji kako brodovi ne ispunjavaju karakteristike utvrđene ugovorom. Slijedom dogadaja, tvrtka BAE Systems je, inzistirajući na činjenici da su brodovi postigli ugovorene značajke, pokrenula zakonski postupak. U Londonu tijekom lipnja 2006. na Međunarodnom sudu za arbitražu održano je zatvoreno saslušanje. Odluka je trebala biti donesena do kraja 2006. godine, no sudska odluka je ukinuta kako bi stranke u sporu postigle nagodbu izvan suda.

Glasnogovornik britanske tvrtke izjavio je kako su obje strane posti-

gle prihvatljivo rješenje u pitanjima vezanim za ugovor o isporuci triju brodova, no bez detaljnijih objašnjenja. Vjeruje se kako će kraljevska ratna mornarica Bruneja formalno prihvati brodove, no neće ih uvesti u operativnu službu. Nadalje, um-

jesto angažmana BAE Systems i britanskog ministarstva obrane kao agenta za ponudu brodova tržištu, kraljevska tehnička služba Bruneja Sdn Bhd obratila se tvrtki Lürssen Werft koja će istražiti mogućnosti dalnjeg transfera brodova trećoj strani. Iako su komercijalna brodska posredništva uobičajena pri prodaji trgovackih brodova i brodova za rekreaciju, iznimno su rijetka u slučaju vojnih plovila.

Sva tri odobalna patrolna broda usidrena su na doku brodogradilišta Scotstoun u Glasgowu, također u vlasništvu tvrtke BAE Systems Surface Solutions, u kojem su ih za vrijeme sporu s brunejskom vladom redovito i prikladno održavani.

M. PTIĆ GRŽELJ

LCDB

PREMA nedavnim navodima svjetskih medija, američka ratna mornarica je tijekom ljeta prvi put u Iraku uporabila novo bombardersko naoružanje. Riječ je o bombi LCDB (Low Collateral Damage Bombs) nazvanoj i GBU-126/B, koju su potkraj srpnja i početkom kolovoza američki borbeni avioni F/A-18 Hornet prvi put rabili pri napadima na terorističke snage.

Bomba je razvijena u američkom mornaričkom razvojnom središtu u China Lakeu, na traženje CENTCOM-a (US Central Command) koji je tijekom proteklih godina na terenu pri borbenom djelovanjima

suočen s brojnim neželjenim kolačkim žrtvama. Stoga se krenulo u prilagodbu postojećih bombi tako da je znatno smanjeno unutarnje eksplozivno punjenje. Kao osnova za LCDB odabrana je proborna aviobomba BLU-111A/B (dorađena inačica bombe Mk 82), težine 227 kg, kojoj je unutarnje eksplozivno punjenje od 83,8 kg smanjeno na 12,2 kg. Time je, prema određenim tvrdnjama, ubojiti radi-

jus bombe smanjen za minimalno 10%. Mornarica je dosad kupila 1500 bombi GBU-126/B u dvije po dinačice. Na jednu se ugrađuje JDAM kit za navođenje, dok druga rabi lasersko navođenje.

I. SKENDEROVIC

UNIFIL ne baš tako prijelazna misija UN-a u Libanonu

Potkraj ovoga ljeta, ponovno je produžen mandat mirovnih snaga organizacije UN-a u Libanonu. Uha toč gotovo 30 godina neprekinitoga rada, učinci te misije, najblaže rečeno, skromni su

Igor TABAK

Mirovne snage organizacije Ujedinjenih naroda u Libanonu su došle 1978. godine, tri godine nakon početka građanskoga rata i dvije godine nakon početka sirijske okupacije dijelova države, kojom je završena prva faza tamošnjih međusobnih sukobljavanja. Neometan prisutnošću misije UN-a, građanski rat u Libanonu bjesnio je gotovo do kraja 1990. godine, a i vojna djelovanja susjednih zemalja nisu prestajala. Dapače, tijekom većeg dijela svoga dotadašnjeg mandata, UNIFIL nije bio u stanju obavljati dužnosti koje su mu zadane. Nije do kraja jasno zašto tada misija nije bila ukinuta.

Tek konačnim izraelskim povlačenjem 2000. godine, UNIFIL je započeo s nekom vrstom punoga rada. Nakon nadzora izraelskog povlačenja, misija je nastavila s nadzorom granice, bilježeći njezine brojne povrede - doduše sad ponajprije od

Hezbollaha, šijitske stranke koja je u pogledu borbe s Izraelom posljednjih godina nadomjestila sekularni PLO.

Zbog stalnih prekograničnih napada, Izrael je tijekom ljeta 2006. ponovno intervenirao u Libanonu. Kratak i žestok ljetni rat odvijao se ponajprije na prostorima pod nadzorom misije UNIFIL, kojoj su nakon završetka sukoba i povećane zadaće. Ojačana i okrupnijena međunarodna misija, koju neki zovu i UNIFIL 2, uz dosadašnji kopneni dio sad ima i pomorsku komponentu. I Hrvatska je bila pozvana sudjelovati u toj misiji, ali se sve do kraja srpnja ove godine nije odavala. Jedan naš časnik upućen je 25. srpnja na godinu dana u Libanon, u misiju UNIFIL.

Uspostava misije

Građanski rat u Libanonu imao je više uzroka, a jedan od bitnijih bio je status Palestinaca u zemlji. Na-

kon početne faze sukobljavanja, palestinske su organizacije zadobile popriličnu autonomiju u državi, koristeći se Libanonom kao bazom za napade na Izrael. Jedan takav napad Fataha (frakcije Organizacije palestinskoga oslobođenja, ili Palestinian Liberation Organization, kratica PLO) na Izrael, 11. ožujka 1978., bio je i neposrednim povodom za upletanje Izraela u tamošnju kaotičnu situaciju.

U palestinskoj operaciji, poznatoj kao Masakr na obalnoj cesti, koju je u neposrednoj blizini Tel Aviva organizirao Abu-Jihad, bilo je 34 mrtva i sedamdesetak ranjenih Izraelaca. Kako bi riješio sigurnosni problem na granici s područjem južnog Libanona, u noći s 14. na 15. ožujka 1978., Izrael je pokrenuo Operaciju Litani. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr*

Nove konstrukcije bojnih glava

U posljednjih petnaest godina pokazalo se da je najlakši, najbrži i najjeftiniji način prilagodbe nekog projektila novoj namjeni promijeniti njegovu bojnu glavu

Pripremio Siniša RADAKOVIĆ

Sve bojne glave, bez obzira na njihovu veličinu i masu, projektirane su kako bi zadovoljile namjenu. Druga je stvar što se namjena u kratkom vremenu može drastično promijeniti. Do kraja osamdesetih godina prošlog stoljeća stručnjaci koji su se bavili razvijanjem bojnih glava uglavnom su se držali načela "što jače to bolje". Naime, u klasičnom vojnom sukobu bojna glava rijetko može biti prejaka. Može biti prevelika ili premasivna, ali prejaka ne. A onda su se početkom devedesetih godina prošlog stoljeća politički odnosi promijenili, a s njima i način uporabe vojnih snaga.

Odjednom su bojne glave imale preveliku snagu i stvarale su previše nenamjerne (kolateralne) štete. To posebno dolazi do izražaja tijekom djelovanja u urbanim područjima, gdje prejake bojne glave uzrokuju neželjene civilne žrtve. Vojske danas od ručnih bombi pa do dalekometnih projektila zemlja-zemlja očekuju točno toliko ubojite moći koja će uništiti cilj i istodobno na minimum smanjiti vjerojatnost kolateralne štete. Povećanje ubojite moći najbolje se postiže povećanjem

preciznosti, ali i optimizacijom bojnih glava. Osim toga takva suvremena oružja povećanog učinka, unatoč povećanju nabavne cijene, u konačnici smanjuju troškove ratovanja, a to je privlačno i vojnicima, i političarima.

Stvaranje oružja povećane učinkovitosti nije baš jednostavna zadaća jer se mora usuglasiti više, ponekad i oprečnih zahtjeva. Vojska želi jednostavna oružja koja će po mogućnosti sama otkrивati i napadati ciljeve. Minimum koji se oče-

kuje od takvog oružja je da ima precizan, pouzdan i jednostavan sustav vođenja, ako već ne i samonavođenje. Uz to, poželjno je da sve budu "upakirano" u što manje i lakše oružje. I na kraju, ono najvažnije, cijena mora biti što niža. U posljednjih deset godina vojnici traže i da oružja do-

biju pametne bojne glave koje će se prilagođavati cilju.

Kontrolirana fragmentacija

Po načinu "dostave" do cilja i konstrukciji najjednostavnije oružje s bojnom glavom je ručna bomba. Iako njezina preciznost na bojnom polju ovisi ponajprije o kombinaciji snage, smirenosti, obučenosti i sreće vojnika, pokazala se nezamjenjivim oružjem u bliskom ratovanju. Zbog toga se i danas, u vrijeme najnaprednijih oružja s najrazličitijim sustavima vođenja, i dalje radi na razvoju ručnih bombi. Svrha je povećati učinkovitost uz istodobno smanjenje mase i veličine. Tako je 2005. godine švicarska tvrtka Ruag Ammotec započela s testiranjem nove ručne bombe Pearl, prvi put javnosti prikazane na izložbi Eurostoty 2004. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Nove ruske korvete i fregate

Igor SPICIJARIĆ

Od raspada SSSR-a ruski vojno-brodograđevni kompleks nije izgradio za potrebe vlastite mornarice nijednu klasu novih površinskih ratnih brodova u većoj seriji. Golemi problemi s kojima je vojna pomorska flota Rusije bila suočena, po mnogim su pokazateljima dobrom dijelom prevladani. Mornarica je dobila financijsko-politički zamašnjak čiji se prvi rezultati vide u porinuću nekoliko novih nuklearnih i klasično pokretanih podmornica, ali i kroz prizmu riješenosti da se površinska flota opremi novom generacijom naјsvremenijih plovnih jedinica stealth-dizajna koje bi u sljedećim desetljećima trebale postati udarnom snagom ruske flote. Glavni predstavnici tog novog trenđa pod bijelom zastavom s plavim Andrijinim križem su korveta Stereguščij i fregata Sergej Gorškov.

Projekt stealth korvete Stereguščij zaživio je u svibnju 2001. kad je u

brodogradilištu Severnaja Verft započela izgradnja prve u seriji od 20 planiranih korveta tog tipa. Riječ je o prvoj većoj seriji suvremenih ratnih brodova koji se u Rusiji grade od pada komunizma. O prvoj ruskoj stealth korveti pisao je detaljno i Hrvatski vojnik u broju 74 iz veljače 2006., pa joj sada ne bismo posvećivali previše prostora.

Do danas je s navoza brodogradilišta Severnaja Verft i Amurskij Zavod porinuto u more ili se na njima gradi već peti brod iz serije. Podsetit ćemo se kratko: poslije Stereguščija u svibnju 2003. položena je kobilica za Soobražiteljnog, u lipnju 2005. kobilica Boikoja, u lipnju 2006. započet je Soveršenij, a sredinom listopada prošle godine i peta korveta Stojkij. Drugi i treći brod iz serije su u fazi opremanja, a prvi brod - Stereguščij već je u poodmakloj fazi ispitivanja u plovidbi.

Stealth korvete iz programa Pro-

iecta 20380 predstavljaju iznimno dobro naoružane i borbenim sustavima uravnotežene brodove namijenjene ponajprije nadzoru teritorijalnih voda Rusije i borbi u litoralnom akvatoriju. Na 94 m duljine i 13 m širine ruski konstruktori su uspjeli ukomponirati iznimno moćan borbeni komplet naoružanja i opreme, ali su se uspjeli zadržati na granici od 2000 tona deplasmana.

Borbeni komplet čini osam protubrodskih raketa 3M24 URAN-E do meta 130 do 150 km, 16 protupodomničkih projektila Vodopad-NK smještenih u vertikalni lanser (umjesto njih moguće je ukrcati 16 torpeda 53 - 56 K), glavni pramčani top A-190E kalibra 100 mm, jedan paljbeni modul CIWS hibridnog sustava KASHTAN-M i brodski protupodomnički helikopter. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Sovjetski teški tenk KV-1

Do pojave T-34 upravo je KV-1 bio najbolji tenk Crvene armije, jedini koji se uspješno mogao nositi s tada najsvremenijim njemačkim tenkovima

Tomo JANČEVIĆ

Nakon neuspjeha, da ne kaže-mo katastrofe, s teškim ten-kom T-35 (vidi Hrvatski vojnik broj 151) činilo se da je vri-jeme sovjetskih teških tenkova ne-povratno završilo. No, ubrzano na-oružavanje nacističke Njemačke, posebno jačanje njihovih tenkov-skih snaga, potaknulo je u Sovjet-skom Savezu nove planove razvoja defanzivnih teških tenkova. Jedan od njih je bio i KV-1.

Kad je u listopadu 1938. velika grupa studenata strojarstva posjeti-la lenjingradsku tvornicu tenkova Kirovski (KTZ), između ostalog pri-kazan im je i prototip teškog tenka SKB-2 (Sergej Mironovič Kirov) s dvije kupole. Kako je sovjetska Cr-vena armija odustala od višekupo-lnih tenkova, dio odabranih stu-denata dobio je zadaću da u vrlo kratkom roku (navodno samo godi-nu dana) na osnovama SKB-2 po-

kuša konstruirati teški tenk s jed-nom kupolom. Jedan od razloga zašto je tako složen i opsežan po-sao dodijeljen studentima bio je i što nitko nije vjerovao da se može dovršiti u zadanom roku, a drugi što taj projekt nije bio službeno odobren pa je na taj način službe-no opravдан. To je dodatno pogor-šavalо i to što je u to vrijeme sovjetska industrija još uvijek bila u počecima razvoja, pa su kronično nedostajale kvalitetne komponente. Studenti su, očekivano, naišli na mnoge probleme, a najveći je bio nepouzdana transmisija koja je bila velik problem i kod T-35.

U to vrijeme na ispitnom poligo-nu Kubinka sovjetska vojska testi-rala je češki tenk S-2 kako bi ocijenila njegove borbene moguć-nosti. Iako je vrhovno zapovjed-ništvo u jednom trenutku čak raz-matralo kupiti S-2, na kraju je

odlučeno poslati skupinu stručnjaka i studenata kako bi detaljno proučili češki tenk i kopirali sva dobra rješenja.

U prosincu 1938. vrh Crvene ar-mije ipak je odlučio napraviti dva prototipa SMK-2 teškog tenka, vje-rujući kako trenutačno nemaju bolje rješenje. Zbog toga su se ne-malo iznenadili kad su im J. I. Ko-tin (šef projektnog biroa SKB) i I. M. Zaltzman (direktor tvornice KTZ) ponudili potpuno nov projekt teškog tenka sa samo jednom ku-polom i debljim oklopom. Na teme-lju tog prijedloga odlučeno je da će izgraditi dva prototipa, jedan SMK-2 i jedan novi teški tenk s jednom kupolom. Službenu dozvo-lu za gradnju prototipova KTZ je dobio 27. veljače 1939. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Genocid u suvremenoj povijesti (VII)

Istočni Timor (1975. - 1999.)

Bivšu portugalsku koloniju Istočni Timor u prosincu 1975. okupirala je Indonezija. Oko dvjesto tisuća stanovnika Istočnog Timora ubijeno je tijekom tri desetljeća indonežanske vladavine, što je trećina populacije

Hrvoje BARBERIĆ

■ Konvoj indonežanske vojske na ulicama Dilija

Otok Timor kolonizirao je Portugal još u šesnaestom stoljeću, a 1702. godine Nizozemska ga je potisnula na istočni dio otoka koji je ostao portugalskom kolonijom gotovo tri stotine godina. Otok je površine tridesetak tisuća četvornih kilometara i leži na samom jugu indonežanskog otočnog arhipelaga, oko šesto kilometara sjevernije od Australije.

Za razliku od portugalskog dijela, zapadni dio otoka je do sredine dvadesetog stoljeća zajedno s cijelom današnjom Indonezijom bio pod nizozemskom kolonijalnom vlašću, a na njemu je većina stanovnika islamske vjere.

Sredinom dvadesetog stoljeća Portugalom je dominirao režim Antonia Salazara koji je bio protivnik povlačenja iz kolonija, pa je val dekolonizacije u svijetu s početka šezdesetih godina potpuno zaobišao portugalske kolonije. No, takva politika imala je za posljedicu ustanke u Angoli i Mozambiku koji su potrajali desetljeće i pol. Nakon Salazarove smrti, u travnju 1974. uslijedio je vojni

udar demokratskog krila portugalskih oružanih snaga koji je doveo do obnove demokracije u zemlji. Demokratski proces u matici utjecao je i na politiku prema kolonijama, pa je Portugal sljedeće godine počeo napuštati svoje kolonije.

Indonežanska okupacija

Tijekom portugalske vladavine većina stanovnika Istočnog Timora prešla je na katoličku vjeru te je vjerska pripadnost učinila Timorce različitim od stanovnika okolnih

nom bilo žrtva genocida, nakon gubitka zapadnog patronata. Naime, tijekom početne faze II. svjetskog rata 1942. godine Timorci su pomagali zapadne saveznike u borbama protiv Japanaca i znatno pridonijeli tome da australska vojska sprječi očekivanu invaziju Australije. Nakon australskog povlačenja, Japanci su se okrenuli kažnjavanju lokalnog stanovništva, pa je tijekom japanske okupacije više od deset posto stanovnika Timora ubijeno.

Zbog zauzetosti zbivanjima u Angoli i Mozambiku, Portugal je 1975. godine de facto napustio Istočni Timor. Suočeni s iznenadnim nestankom portugalske vlasti, nekoliko postojećih otočnih političkih pokreta željelo je ujedinjenje sa zapadnom polovicom otoka, dok je najveći pokret Freitlin zagovarao ostanak

u konfederaciji s Portugalom. Političke razlike su bile do te mjere ekstremne da je tijekom godine među njima došlo do oružanih sukoba, pa i do kratko-trajnog građanskog rata na otoku. U sukobima je Freitlin odnio

■ Istočnotimorski gerilci iz pokreta FALINTIL pružali su otpor indonežanskoj okupaciji

otoka, kao i zapadnog dijela Timora, vežući ih uz zapadnu civilizaciju. Uz Filipine, Istočni Timor je jedina zemlja u jugoistočnoj Aziji u kojoj je većina stanovnika katoličke vjere. Stanovništvo Timora je tijekom dvadesetog stoljeća već jed-

prevagu, no uz velike civilne žrtve i bijeg nekoliko tisuća ljudi u susjednu Indoneziju.

U studenome 1975. pokret Freitlin objavio je neovisnost Istočnog Timora, no već devet dana kasnije okupirala ga je indonežanska voj-

ska. Jakarta je ignorirala diplomatske prosvjede Portugala i rezoluciju Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda kojom je zatraženo povlačenje s istočne polovice otoka. Suharto je pred domaćom i stranom javnošću okupaciju Istočnog Timora prikazao kao legitimnu vojnopolicijsku akciju kojom je gotovo tri desetljeća nakon stjecanja neovisnosti ispravljena vjekovna kolonijalna nepravda. Indonezija je istaknula navodne veze pokreta Freitlin s Kinom i komunističku ideološku profilaciju pokreta, zbog čega se na postupak Jakkarte u zapadnim zemljama gledalo kao na likvidaciju komunističkog utjecaja u začetku, unatoč tome što je Portugal član NATO saveza. U srpnju 1976. indonežanska je okupacija i formalnopravno dovršena nakon što je Jakarta pripojila Istočni Timor kao svoju dvadeset i sedmu državu.

Tri desetljeća genocida

Indonezija je vladala Istočnim Timorom željeznom rukom. Brojni politički protivnici režima u Jakarti ubijeni su u izvansudskim egzekucijama ili zatvarani bez suđenja. Stanovništvo su uskraćivana elementarna ljudska prava, a tisuće istočnotimorskih žena prisilno je sterilizirano radi smanjivanja

rasta lokalne populacije. Zbog sustavnog useljavanja iz drugih dijelova Indonezije, autohtona populacija Istočnog Timora pretvorena je u manjinu. Na udaru snaga sigurnosti našla se i mala kineska zajednica od dvadesetak tisuća ljudi koja živi na Istočnom Timoru. Amnesty International je godinama izvještavao o teškim kršenjima ljudskih prava uključujući ubojstva, zatvaranja i torture, no vlada u Jakarti na optužbe je odgovarala tvrdnjom kako su počinjeni zločini posljedica ne-

dostatka stege u pojedinim vojnim postrojbama, a ne organizirane vladine kampanje.

Vojno krilo timorskog pokreta Freitlin FALINTIL, koje je raspolagalo s dvadesetak tisuća loše naoružanih ljudi, od početka okupacije u ne-pristupačnim je timorskim džunglama pružalo otpor indonežanskoj vojsci, što je samo pojačalo državnu represiju. Pomoć u oružju i vojnu obuku pripadnici FALINTIL-a dobivali su iz Portugala, zahvaljujući čemu je pokret uspio održati gerilsku aktivnost sve do 1999. godine.

Iako je većina zločina indonežanske vojske bila počinjena izvan dosega javnosti i stranih medija, nekima su ipak svjedočile televizijske kamere. Tako je tijekom uličnih prosvjeda u studenome 1991. u glavnom gradu Diliju pred dvojicom američkih novinara ubijeno više od četiri stotine prosvjednika, o čemu je snimljen i

■ Medunarodne snage INTERFET-a su 1999. zauzavile eskalaciju sukoba

oko autonomije Istočnog Timora, čime je lokalno stanovništvo dobilo mogućnost samouprave na području vanjskih poslova i obrane. Dogovor je istodobno predstavljao i najvažniji korak naprijed u odnosima Indonezije i Portugala nakon dva desetljeća napetosti. Nakon što je novi indonežanski predsjednik BJ Habibi neočekivano dao zeleno svjetlo, u kolovozu 1999. na Istočnom Timoru je održan referendum o budućnosti područja, na kojem se većina birača opredijelila za neovisnost. No, održavanje referenduma pokrenulo je novu lavinu nasilja proindonežanskih milicija i napada na zagovornike samostalnosti Istočnog Timora. Želeći zaustaviti eskalaciju nasilja, međunarodna zajednica je uspostavila vojnu misiju INTERFET koju je predvodila Australska. Naposljetu je u svibnju 2002. Istočni Timor i formalno postao neovisan, premda prve godine samostalnosti protječu u znaku unutarnjih nestabilnosti.

Procjene broja žrtava na Istočnom Timoru tijekom indonežanske vladavine kreću se između 133 i 170 tisuća ljudi, premda Jakarta tvrdi kako je dio žrtava izazvala velika glad koja je vladala na otoku tijekom 1978. i 1979. godine. Humanitarne organizacije broj stradalih na Istočnom Timoru znatno podižu i smatraju kako je ubijeno oko dvije stotine tisuća ljudi, što je otprilike trećina lokalne populacije. ■

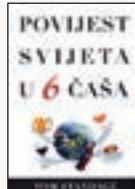
■ Održavanje referenduma na Istočnom Timoru 1999. nije prošlo bez izgreda

dokumentarni film koji je naišao na snažne odjeke u zapadnim zemljama, posebice Portugalu i susjednoj Australiji. Zapostavljanje pitanja Istočnog Timora u svjetskoj javnosti ponovno je privremeno prekinuto 1996. godine, nakon što su Nobelovu nagradu za mir podijelili timorski biskup Carlos Belo i lokalni mirovni aktivist Jose Ramos-Horta.

Nakon izbijanja velike gospodarske krize u Indoneziji i silaska Suharta s vlasti 1998. godine, Indonezija i Portugal postigli su sporazum

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Tom Standage: "Povijest svijeta u šest čaša", Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2006.

Neka su pića tijekom povijesti bila mnogo više od tekućine za gašenje žedi. Kako uvjerljivo i zabavno piše Tom Standage, šest pića nevjerojatno je snažno utjecalo na tijek povijesti u važnim razdobljima i prekretnicama - od uvodenja poljoprivrede i procvata gradova do suvremene globalizacije. Knjiga "Povijest svijeta u šest čaša" originalna je i temeljito potkrijepljena vizija svjetske povijesti. Priču o čovječanstvu, od kamenog doba do 21. stoljeća, autor pripovijeda kroz povijest piva, vina, žestokih pića, kave, čaja i Coca-Cole. Za putovanje kroz povijest na koje vas vodi Standage potrebbni su vam samo knjiga i čaša ili šalica vašega omiljenog pića. Na početku se govoriti o pivu koje je bilo posebno važno u prvim civilizacijama Mezopotamije i Egipta i u njemu su se čak isplaćivale i nadnlice. Zlatno doba antičke Grčke bilo je doba vina, koje je postalo glavni izvozni proizvod goleme prekomorske grčke trgovine. Žestoka alkoholna pića, kao što su konjak i rum, davala su snagu pomorcima na dugim putovanjima u doba velikih zemljopisnih otkrića i podupirala su okrutnu trgovinu robljem. Kava, iako potječe iz arapskih zemalja, potaknula je revolucionarne ideje u Europi tijekom prosvjetiteljstva, kad su kavane postale središta intelektualne rasprave. Nekoliko stotina godina nakon što su ga počeli pitи Kinzi, čaj je postao tako popularan u Velikoj Britaniji da je, na vrhuncu britanskog carstva, diktirao vanjsku politiku. Gazirana pića izumljena su u Europi u kasnome 18. stoljeću, a postala su popularna u 20. stoljeću, pri čemu je Coca-Cola postala vodećim simbolom globalizacije. Kako nam u svojoj knjizi pokazuje Tom Standage, svako od tih pića bilo je pokretač kulturnog napretka, pa je kroz njihov nastanak i uporabu moguće objasniti složenu interakciju različitih civilizacija. Ova knjiga povijest približava na posve nov način, a ujedno poziva da se dublje zagledamo u čašu svoga omiljenog pića - nakon čitanja ove knjige o njemu ćemo zasigurno razmišljati na drukčiji način.

Mirela MENGES

FILMOTeka

Oslobađanje (DVD)

- američki avanturistički (109 min.)
- distributer: Continental film
- redatelj: John Boorman
- gl. glumci: Burt Reynolds (Lewis Medlock), Jon Voight (Ed Gentry), Ned Beatty (Bobby Trippe), Ronny Cox (Drew Ballinger)

Na nagovor Lewisa Merdocka, četvorica prijatelja okušaju se u svaljanju divlje rijeke. Oni su četvorica tipičnih mladića iz predgrađa nekog velikog grada koji su se odlučili upustiti u nešto novo. Tog vikenda nisu otišli igrati golf, odlučili su se na nešto što u današnje vrijeme nazivamo raftingom. To što će morati proći, neće biti razonoda ni užitak, bit će to puka borba za život ili ukratko - Oslobađanje...

Ovaj film ima godina kao i ja. Prvi put sam ga gledao kao klinac, drugi put kao tinejdžer, treći, četvrti i svaki poslije prestao sam brojiti. Da skratim, dovoljno puta sam ga video da mogu ustvrditi kako je riječ o jednom od najboljih, ako ne i najboljem filmu ceste (iako je riječ o divljoj riječi). Besprijeckorna režija, napetost i gluma svakog tko prvi put gleda film prikrovat će za stolicu do posljednjeg trenutka, dokazujući da film "drži vodu" kao i ranih sedamdesetih. Za one poput mene, koji su ga gledali već više puta, najzanimljivi su dodaci. Najava i redateljev komentar, čak pet izvrsnih dokumentaraca o nastanku filma i današnji osrvt glavnih aktera na snimanje otprije 35 godina, zadovoljiti će svakoga tko se ikad pitao kako li je snimljen taj izvanredan film. Ukratko, riječ je o posebnom izdanju za 35. obljetnicu filma i rijetko se u našim izdanjima može vidjeti tolika raskoš dodataka. Dakle, ako mislite nekoga istinskog filmoljupca ugodno iznenaditi ovim DVD izdanjem, sigurno nećete pogriješiti.

Leon RIZMAUL

Milosrde nepravednog suca

Mediji su izvjestili da je 11. listopada pred zgradom Haškoga suda bilo mirno i dojmljivo. Tu je stotinjak Vukovaraca prosvjedovalo protiv presude "vukovarskoj troci". Većinom majke, sestre i udovice vukovarskih žrtava, zajedno s drugim "hodočasnicima", upaljenim su svjećama načinile oblik srca te spojile u krug dugu vrpcu s fotografijama ubijenih na Ovčari. Potom su održali molitvu koju je predvodio gvardijan vukovarskog franjevačkog samostana fra Zlatko Špehar. Osim riječima izraženog nezadovoljstva presudom, koje su prenijeli i "trećem čovjeku suda", Vukovarci su i svojim srcem od svjeća "ispisali" molitveni vapaj za pravdom koja je također stradala. Sutradan su mediji u svojim osrvtim na taj prosvjed istaknuli da je njegov pravi smisao bio iskazati moralnu indignaciju nad nepravednom presudom za zločin u Vukovaru. I gvardijan je istaknuo da su njihovi jedini instrumenti istina i činjenica stradanja civila, ranjenika i branitelja. Dakle, mediji su zaključili, haški prosvjed Vukovaraca ne može utjecati na sudbinu predstojeće žalbe, a na nju neće utjecati ni molitva i apel s Ovčare na dan premijerova govora pred Općom skupštinom UN-a. Isus nas u evanđelju suočava sa sličnim "molitvenim prosvjedom". Jedna siromašna udovica, koja dugo trpi nepravdu svojega tužitelja, ne razmišlja uopće o tome hoće li možda svojom upornošću "izvršiti pritisak na sud", nego stalno moli i dosađuje sucu toliko da on na kraju popušta i odlučuje: "Iako se Boga ne bojam nit za ljude marim, ipak, jer mi udovica ova dodjava, obranit ću je da vječno ne dolazi mučiti me." Isus ne komentira postupak "nepravednog suca" (koji za učinjeno dobro djelo ne zasljuje nikavu pohvalu jer je zapravo obavio samo svoju dužnost), nego pohvaljuje upornost siromašne udovice koja tako uspijeva izboriti pravdu. Na tome primjeru Krist daje pouku da će i Bog "obraniti svoje izabrane koji dan i noć vase k njemu, sve ako i odgađa stvar njihovu". To je poticaj kršćanima na trajnu molitvu i poruka o njezinoj djelotvornosti. Pod uvjetom da pred Bogom stojimo s dubokom vjerom! Čak i onda kad naše molbe raznim zemaljskim ustanovama redovito ostaju neuslišene. Važno je također istaknuti da naša molitva ne smije postati nekakav magični čin. Ako je ona usmjeren na pravednosti kakvu Bog očekuje, naša će molitva uvijek biti uslišena. Primjer udovičine molitve, o kojoj nam govori evanđelje, može nam u tome biti uzor i poticaj.

Andelko KAĆUNKO

20. listopada 1740.

Umro Karlo VI.

Bio je drugorođeni sin cara Leopolda I., koji ga je odredio za pretendenta na španjolsko prijestolje. Mirom u Rastattu kojim je završio Rat za španjolsku baštinu, Karlo se odrekao španjolskog prijestolja, ali je stekao španjolske posjede (Milano, Napolj, Siciliju, Sardiniju, španjolsku Nizozemsku). Na vlast je došao 1711., a kao hrvatsko-ugarski kralj nosio je titulu Karlo III. Nakon uspješno vođena rata, sklopio je s Turcima povoljan mir u Požarevcu 1718. Kako je bio posljednji muški potomak habsburške dinastije, nastojao je osigurati svojoj kćeri Mariji Tereziji naslijedstvo na prijestolju. To je uredio kućnim statutom obitelji Habsburgovaca iz 1713. (*Pragmatička sankcija*). Važno je istaknuti kako su inicijativu za nju pokrenuli hrvatski staleži svojim zakonskim člankom iz 1712. U borbi za njeno priznanje (koja je trajala više od dvadeset godina) oslabila je vojna snaga Carstva, pa je Karlo, poslije ponovnog rata, morao sklopiti 1739. u Beogradu s Turcima mir, koji ga je većim dijelom lišio osvojenih područja stečenih u Požarevcu. Karlo VI. je umro 20. listopada 1740. u Beču. Naslijedila ga je kći Marija Terezija...

25. listopada 1991.

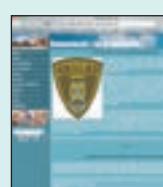
Agresor zastao pred Dubrovnikom

Nakon što je već 25 dana bio odsječen kopnenim, a blokiran morskim putem, o Dubrovniku su počeli razgovarati predstavnici najviših kulturnih svjetskih organizacija i razmatrati što bi se dogodilo kad bi JNA napao staru dubrovačku gradsku jezgru. U međuvremenu, desantom mornaričkog pješaštva na Kupare i probojem obrambene linije kod Dubca osvajači su se približili gotovo do ulaza u grad. Topovnjače na moru ispred starog grada kontrolirale su sve pokrete obrambenih snaga, pucajući po gradu, ne štедеći ni Minčetu ni Ravelin ni ostale kule i ulice grada koji je posljednji put stradao u velikom potresu 1667. No, napad na grad iznenada je prestao. Premda su *dejstvovanja po Župi i Rijeci Dubrovačkoj* te ostalim područjima dubrovačkog primorja i dalje nastavljena, u Gradu je označen znak prestanka opće opasnosti. Na odustajanje JNA od napada, prema svemu sudeći, bitno je utjecalo upozorenje Ministarstva vanjskih poslova SAD-a kako bi taj čin napada na najveće civilizacijsko blago ovog dijela Europe bio označen kao napad ne samo na Hrvatsku nego i na svjetsku baštinu. Primirje je ipak kratko trajalo, svoja najteža iskušenja grad je osjetio početkom prosinca, a naročito na Svetog Nikolu. Leon RIZMAUL

WEB INFO

www.domovinski-rat-karlovac.hr

Ako su još prije više od dvije godine pokrenuli stranicu www.domovinski-rat-karlovac.hr, članovi Udruge za promicanje istine o Domovinskom ratu iz Karlovca kao da su zaboravili na jednu jako dobru ideju. Grafički, koncepcionalni i sadržajno vrlo dobro osmišljen site ostao je nedorečen, pa tako u pregledniku još kao da nisu postavljeni svi linkovi i elementi koje bi posjetitelj mogao očekivati. No, unatoč očitim nedostacima, ideja o promidžbi vrijednosti Domovinskog rata, a neprijateljskih razaranja i surovosti Karlovačani se dobro sjećaju i danas, vrlo dobro je osmišljena i prema aktualnom sadržaju sasvim solidno i prezentirana. Naposljetku, i autori sitea na dnu početne stranice naznačili su kako su "linkovi navedeni u izborniku tek teme koje će biti razrađivane i opširno obrađene". Fotogalerije, čiji se link nalazi u pregledniku, vrlo su solidne unatoč maloj rezoluciji slika, objavljeni tekstovi su vrlo opširni i čitko napisani (posebice o razaranjima sakralnih objekata), a i kronologija rata prezentirana je na pregleđan i zanimljiv način. Ne preostaje nam stoga ništa drugo nego nadati se da će vlasnici stranice u bliskoj budućnosti dopuniti sadržaj sitea i na još bolji način predstaviti istinu o ratnim godinama na karlovačkom području. Prostora za dopunu ima mnogo, no i ono što je objavljeno sasvim je dovoljno da zainteresira posjetitelja...

Neven MILADIN

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Početkom hladnog rata, 40-ih godina, na čelu SAD bio je:

- A John F. Kennedy
- B Franklin D. Roosevelt
- C Harry S. Truman

2. Izraz željezna zavjesa izmislio je:

- A Ronald Reagan
- B Charles de Gaulle
- C Winston Churchill

3. Glavna hladnoratovska kriza na Kubi odnosila se na:

- A sovjetske raketne nuklearne projektilne
- B atentat na Fidela Castra
- C potapanje američke krstarice

4. Nikitu Hruščova je na čelu sovjetske Komunističke partije naslijedio:

- A Jurij Andropov
- B Leonid Brežnev
- C Aleksej Kosigin

5. Na samitu na Malti 1989., hladni rat su službeno proglašili završenim Mihail Gorbačov i:

- A Ronald Reagan
- B Bill Clinton
- C George Bush st.

Belleville je vodeći američki proizvođač vojnih čizama, sa proizvodnjom od gotovo 1,000,000 pari godišnje. Njihove čizme u redovitoj su upotrebi u letačkim postrojbama i marincima.

ISO 9001
Certified

650 ST - WATERPROOF SAFETY TOE BOOT - USAF

- VANGUARD® konstrukcija ležista stopala
- Gornjištje u sivo zelenoj boji izrađeno od vrhunske govede kože i CORDURA® Nylon materijala
- Vodonepropusna membrana
- Unutrasnjošća - GORE-TEX®
- Zaštita prstiju čeličnom kapom na razini zaštite sukladno standardima ASTM F2412-05 i F2413-05
- Poliuretansko ležiste stopala
- Potplat VIBRAM® FIRE & ICE™ dizajna za sigurnije kretanje zaledenom površinom
- Poliuretanski izmjenjivi uložak
- Visina sare 203 mm

Potplat VIBRAM® - Sierra

CORDURA®

COOL MAX®

X-static

SYMPATEX®
technology

vibram

DuPont®
NOMEX®

Thinsulate®
INSULATION

KROKO INTERNATIONAL d.o.o.

Kustosjanska 8, 10000 Zagreb, Croatia, UIT number: 1558340, NATO CAGE CODE: AQQAB
tel: +385 1 3772777, fax: +385 1 3730751, info@kroko.hr

www.kroko.hr